

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

โชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

หลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ได้มีบทบัญญัติใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวด 12 ที่ว่าด้วย “องค์กรอิสระ” โดยกำหนดให้ มีองค์กรอิสระทั้งสิ้น 5 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะ “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)” ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้มีการปรับเปลี่ยนบทบัญญัติใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น โดยมีบทบัญญัติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างหรือองค์ประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ ตามมาตรา 232 นั้น ในส่วนของคณะกรรมการยังคงมีจำนวน 9 คนเท่าเดิม แต่จะต้องได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ภูมิความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

(2) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

(3) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

(4) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(5) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(6) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

(7) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (6) รวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี

2. วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่ง ได้มีการปรับเปลี่ยนใหม่ โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเหลือเพียง 7 ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ส่วนกรณีการพ้นตำแหน่งได้กำหนดว่า ในระหว่างกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง 5 คน ซึ่งจะไม่เหมือนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 ที่กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี และการพ้นตำแหน่งตามวาระ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ามารับหน้าที่

3. ในการตรวจสอบทรัพย์สินและการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่ได้มีบทบัญญัติเป็นส่วนเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินและการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เหมือนเช่นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เคยบัญญัติไว้เป็นส่วนเฉพาะในหมวด 10 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ 1 การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา 291 ถึง 295 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เคยบัญญัติไว้เป็นส่วนเฉพาะในหมวด 12 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ 1 การตรวจสอบทรัพย์สิน มาตรา 259 ถึง 264 แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้แต่เพียงในมาตรา 234 (3) โดยบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

4. อำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. ที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ตามมาตรา 234 วรรค 2 ที่กำหนดอำนาจเพิ่มเติมอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรงหรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บางระดับหรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นก็ได้ ซึ่งในเรื่องนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามมาตรา 45 และจะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 45/1 ได้อยู่แล้ว การที่บัญญัติเรื่องการมอบหมายให้ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือให้มีอำนาจสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ด้วยอีก จึงย่อมทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้บุคลากรมาช่วยแบ่งเบาภาระงานมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งย่อมเป็นผลดีต่อการลดภาระงานที่คั่งค้างของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

5. อำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. ที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ตามมาตรา 235 (1) ที่กำหนดว่า “หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาวินิจฉัยได้” จะเห็นได้ว่า เป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาได้โดยตรงในกรณีดังกล่าว โดยไม่ต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดให้ดำเนินการฟ้องคดี

แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีมติว่า บุคคลที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวข้างต้น มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะเห็นได้ว่า สามารถส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 235 (2) บัญญัติไว้

ในกรณีที่มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวแล้วแต่กรณี หากศาลประทับฟ้อง ผู้ถูกกล่าวหาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และหากศาลมีคำพิพากษาว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ผู้ต้องคำพิพากษาต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และให้อำนาจศาลที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกิน 10 ปี ด้วยหรือไม่ก็ได้ และผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ด้วย และในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ริบทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้น ให้ตกเป็นของแผ่นดิน จะเห็นได้ว่า บทลงโทษในหลายกรณีเป็นเรื่องที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่และมีความรุนแรงกว่าบทลงโทษในกฎหมายเดิมอย่างมาก

6. การร้องขอให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นตำแหน่ง ที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ตามมาตรา 236 ที่กำหนดให้ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา 234 (1) (มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้ง

คณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง ซึ่งแตกต่างกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา และให้ที่ประชุมวุฒิสภาเป็นผู้ที่ถอดถอนออกจากตำแหน่ง โดยต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา” หรือ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยคำร้องขอจะต้องยื่นต่อประธานวุฒิสภาก่อน แล้วจึงส่งให้ศาลฎีกาฯ พิจารณา” และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดให้ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา และให้ที่ประชุมวุฒิสภาเป็นผู้ที่ถอดถอนออกจากตำแหน่ง โดยต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา” หรือ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยคำร้องขอจะต้องยื่นต่อประธานวุฒิสภาก่อน แล้วจึงส่งให้ศาลฎีกาฯ พิจารณา”

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นี้ จะเห็นได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทปฏิบัติใหม่ ๆ ไม่ว่าจะโครงสร้างหรือองค์ประกอบ วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ การร้องขอให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ้นจากตำแหน่ง เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้มีกลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายที่กุมอำนาจในการบริหารประเทศหรือที่เรียกว่า “ฝ่ายบริหาร” ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบดังกล่าว จึงขึ้นอยู่กับบุคคลที่มาดำรงตำแหน่ง นอกจากนี้ ยังเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้องค์กรตรวจสอบสามารถทำงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างแท้จริง โดยก่อนที่บุคคลใดจะเข้าสู่ตำแหน่งจะต้องผ่านการกลั่นกรองและพิจารณาโดยกระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญซึ่งผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. ในมาตรา 273 ที่กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ...” จะเห็นได้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระสามารถอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

ต่อไปจนกว่าจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้นมีผลบังคับใช้ ซึ่งรัฐธรรมนูญปี 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของกรรมการองค์การอิสระใหม่ที่อาจส่งผลให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เข้าข่ายในเรื่องการขาดคุณสมบัติตามมา ภายหลังได้ เช่น การห้ามดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระอื่นใด เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง ในระยะ 10 ปี ก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา ผู้ได้รับการสรรหา ต้องมีคุณสมบัติ ต้องเป็นศาสตราจารย์ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่ได้รับเสนอชื่อ จึงอาจส่งผลให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ขาดคุณสมบัติดังกล่าว เป็นอันต้องพ้นจากตำแหน่งไป เว้นแต่ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับ ป.ป.ช. จะมีการยกเว้นไม่ให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชุดปัจจุบัน

2. แต่เดิมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 246 วรรคห้า ได้กำหนดให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (ป.ป.จ.) แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ได้ระบุให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (ป.ป.จ.) เหมือนเดิม เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้วางเจตนาของกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน คือ การกำกับและควบคุมโดย ป.ป.ช. ส่วนกลาง ที่เน้นทำเรื่องการเมืองระดับสูง ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างไรต่อโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือจะยังคงบัญญัติลงในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ให้มีการยกเว้น โดยให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (ป.ป.จ.) ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

3. การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งแต่เดิม 9 ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 เพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีความต่อเนื่องในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งในแต่ละคดีมีการใช้ระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนนาน แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการปรับเปลี่ยนใหม่ โดยลดลงเหลือเพียง 7 ปี เนื่องจากที่ผ่านมามีข้อทักท้วงว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) อยู่ในตำแหน่งยาวนานจนเกินไป และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งยาวนานกว่าการดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระอื่น จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพราะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นคนเดิม และกรรมการบางคนมีอายุมากหรือมีปัญหาสุขภาพ เมื่ออายุมากขึ้น อาจทำให้ไม่สามารถดำรงตำแหน่งได้ครบวาระ และทำให้ต้องมีการสรรหาใหม่ รวมทั้งสถานการณ์บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนอาจทำให้บิดผันการใช้อำนาจและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ แต่ทั้งนี้จะสอดคล้องกับบริบทการทำงานที่มีคดีค้างอยู่เป็นจำนวนมากของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานหรือไม่

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีองค์กรตรวจสอบตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีอำนาจเพิ่มขึ้น เพื่อหยุดยั้งการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองก็ตาม นอกจากนั้นต้องมาติดตามการร่างพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ด้วยว่าจะมีบทบัญญัติเป็นอย่างไร โดยขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าวให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (กรธ.) เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ต่อไป และหลังจากมีการประกาศ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว คงจะได้เห็นการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ากลไกทางด้านกฎหมายและองค์กรตรวจสอบยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้เพียงพอ จะต้องได้รับการส่งเสริมกระบวนการตรวจสอบโดยภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งอย่างแท้จริงด้วย เพื่อให้ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยลดลง

บรรณานุกรม

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542”

(17 พฤศจิกายน 2542). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก, น. 16.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” (11 ตุลาคม 2540). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก, น. 76-80.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, น. 93-97, 102-108.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 67-70.

องค์กรอิสระตาม รธน. 2560 กับวิถีแห่งอำนาจ. (10 พฤษภาคม 2560). สืบค้น 31 พฤษภาคม 2560

จาก <https://www.isranews.org/isranews-article/56143-law100560.html>